

Dokument nr. 8:19

(2000-2001)

Forslag fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen om å bevilge kompensasjon til Tore Sandberg på kr 900 000 for å dekke skattekrav som følge av gave Sandberg mottok fra Per Liland og omkostninger for å bli fritatt for skattekravet

Til Stortinget

Bakgrunn

Tore Sandbergs arbeid bidro i avgjørende grad til at Per Liland i 1995 ble frikjent for dobbeltdrapet i Lille Helvete i Fredrikstad i 1970. Staten kunne etter mange år rette opp noe av den uretten som ble begått mot Liland. Han ble frikjent og senere tilkjent 13,7 millioner kroner i oppreisning og erstatning fra staten. Som takk for innsatsen ga Liland Sandberg en gave på 1,1 millioner kroner. Staten vil nå drive inn 600 000 kroner i skatt av disse pengene.

Domstolene ville imidlertid ikke dekke de omkostninger Tore Sandbergs firma hadde med oppklaringen av saken, slik en advokat får dekket sine omkostninger. Grunnen var at det ikke fantes et arbeidsoppdragsforhold mellom dem. Det er for så vidt riktig, etter som Sandberg som da var journalist ikke ønsket noen avtale med Liland. Situasjonen var slik at Per Liland heller ikke hadde penger til å leie etterforsker. Når Per Liland imidlertid får erstatning og gir en gave, finner retten at foranledningen til det ligner et arbeidsforhold.

Ifølge Høyesteretts kjennelse fra 1996 er det med dagens lovverk kun «siktede» som kan få dekket «nødvendige utgifter». Fordi det ikke forelå noen arbeidsavtale mellom Liland og hans medhjelpere, avviste derfor Høyesterett Liland-hjelpernes omkostningskrav.

Slik forslagsstilleren ser det er det urimelig og umoralsk at mannen som så sterkt bidro til å oppklare et justismord skal straffes på denne måten. Når to forskjellige lover i sum medfører at omkostninger ikke kan dekkes fordi det ikke er et arbeidsoppdrag, mens en gave skattemessig behandles som betaling for det samme ikke-eksisterende arbeidsoppdrag, blir det en uakseptabel situasjon som Stortinget må ordne opp i. Loven som regulerer hvem som kan tildeles dekning

av omkostninger er mangelfull på området, noe Høyesterett selv har uttalt. Høyesterett behandlet saken 30. mai 1996 der Høyesterett avviste å dekke regningen til Tore Sandbergs firma. Men Høyesterett sier i sin dom: «...at det kan anføres rimelighetsgrunner for at det bør kunne gis en viss dekning av omkostninger i et tilfelle som det foreliggende, men det er som nevnt et spørsmål som ligger utenfor det som er regulert... » Det finnes altså ingen lovhjemmel pr. i dag som gir grunnlag for å dekke Sandbergs omkostninger. Fremskrittspartiet vil senere fremme et privat lovforslag som innfører en slik rimelighetsgrunn for tildeling av saksomkostninger som Høyesterett etterlyser i sin dom når helt spesielle omstendigheter foreligger.

Ullensaker ligningskontor godtok i sin tid den drøye millionen som en skattefri gave, men "glemte" å informere Sandberg om at ligningen likevel var sendt fylkesskattekontoret til vurdering. Han brukte i god tro 500 000 kroner til å betale ned gjeld, uten å ane at skattefritaket ville bli opphevet. Siden har han brukt 300 000 kroner til å føre saken for retten. Han har tapt i alle instanser som følge av ulikt lovgrunnlag i skattesaker og omkostningsspørsmålet.

Sandberg skylder nå staten omtrent 600 000 kroner i skatt. Totalt går mellom 800 000 og 900 000 kroner av gaven på 1,1 millioner kroner til skatt og regninger i forbindelse med skattesaken. I tillegg kommer utgifter til egen innsats i kampen mot ligningsmyndighetenes skattekrav. Først nekter altså staten å dekke Sandbergs utgifter fordi det ikke forelå en arbeidsavtale. Deretter skatlegges Sandberg for pengegaven fra Liland, fordi myndighetene mener pengegaven er å betrakte som arbeidsinntekt. Staten tar med begge hender, og Sandberg faller mellom to stoler.

Her har vi en sak hvor Tore Sandberg har gjort en

stor uegennyttig innsats som fører til at en uskyldig dømt blir frifunnet, da er det rimelig at staten dekker nødvendige utgifter. Privatpersonen Sandberg har gjort den jobben som påtalemyndigheten burde ha gjort. Da må staten dekke utgiftene til Sandbergs skattekrav på kr 600 000 og hans utgifter ved å føre sak om å få dekket skattekravet på kr 300 000, til sammen kr 900 000.

Forslag

Med bakgrunn i det ovennevnte fremmes følgende

f o r s l a g :

På statsbudsjettet for 2000 gjøres følgende endring:

Kap. 476 (Nytt) Diverse erstatninger

70 Kompensasjon til

Tore Sandberg

bevilges med kr 900 000

2. november 2000